

Inhoudstafel

1. Achtergrond bij de Starttoets Frans	2
1.1. Een toets om de startcompetenties voor Frans aan het begin van het secundair onderwijs in kaart te brengen.....	2
1.2. Wat zit er in deze toets?	3
1.3. Hoe werd deze test ontworpen?	4
2. De toets afnemen:	5
2.1. Inleiding.....	5
2.2. De vier onderdelen.....	6
2.2.1. <i>Luisteren</i>	6
2.2.2. <i>Lezen</i>	7
2.2.3. <i>Schrijven</i>	8
2.2.4. <i>Spreeken</i>	9
2.3. Wat houdt de test in?	10
2.3.1. <i>Waarmee moet je rekening houden voor de afname van de Starttoets?</i>	10
2.4. Hertoets toevoegen	11
2.5. <i>Ankerteksten: hoe schrijven en spreken beoordelen?</i>	13
3. Wat betekenen de resultaten?	19
Bijlage 1: Normen voor de toets	21
Bronnen	26

1. Achtergrond bij de Starttoets Frans

1.1. Een toets om de startcompetenties voor Frans aan het begin van het secundair onderwijs in kaart te brengen

Hoe kan je leerlingen in het secundair onderwijs op het juiste niveau van Frans aanspreken opdat ze zo goed mogelijk bijleren? De eerste stap hiervoor is weten waar de leerlingen staan in hun taalcompetenties voor Frans.

De beginsituatie van leerlingen voor Frans aan het begin van het eerste leerjaar van het secundair onderwijs verschilt namelijk sterk van leerling tot leerling. Dit heeft verschillende oorzaken, denk daarbij aan de thuistaal van de leerlingen, de beperkte blootstelling aan het Frans (o.a. via de media) in Vlaanderen, leerlingen uit de grensstreek die dan weer meer blootstelling aan de taal genieten, enz. Ook het verschillende aantal uren Frans dat wordt aangeboden in het lager onderwijs speelt mee: niet alle scholen starten op hetzelfde moment met formeel Frans, sommige scholen doen aan taalinitiatie Frans, voorafgaand aan het formeel talenonderwijs en sommige scholen bieden facultatief Frans aan. Er zijn voor het Vlaamse basisonderwijs dan wel eindtermen Frans voor de vijf taalvaardigheden (luisteren, lezen, spreken, mondelinge interactie en schrijven) geformuleerd, maar peilingsonderzoek toont aan dat deze eindtermen niet door alle leerlingen behaald worden en dat er hierbij grote verschillen zijn tussen de leerlingen.

Deze verschillen in voorkennis van het Frans maken de noden van leerlingen erg verschillend. Om adequaat te kunnen inspelen op deze noden en aldus doelgericht te kunnen differentiëren en remediëren, is het in kaart brengen van het niveau van de Franse taalvaardigheden bij elke leerling noodzakelijk.

Deze noodzaak werd met de start van de modernisering van het secundair onderwijs nog eens versterkt. Scholen kunnen sinds september 2019 immers vijf lessen in het keuzegedeelte van de eerste graad A-stroom zelf invullen, onder meer om leerlingen te helpen waar ze het moeilijk mee hebben, zoals remediëring voor Frans of precies ook uitdagen met verdiepende modules. Het spreekt voor zich dat leerkrachten en schoolleiders hiervoor een goed zicht moeten hebben op de beginsituatie en de vorderingen van hun leerlingen voor de Franse taalvaardigheden. Hiertoe is een objectieve meting van deze Franse taalvaardigheden bij elke leerling nodig.

Ook in functie van Content and Language Integrated Learning (CLIL), waarbij zaakvakken zoals aardrijkskunde en geschiedenis maar ook wiskunde, Latijn, muziek, lichamelijke opvoeding in een moderne vreemde taal, zoals Frans, worden aangebracht, kan het in kaart brengen van de startcompetenties van leerlingen voor Frans een zeer positief gegeven zijn. Met behulp van deze meting kunnen leerkrachten hun CLIL-lessen immers beter afstemmen op de noden van de leerlingen, om op die manier meer vooruitgang te boeken in zowel de Franse taal als in het zaakvak.

Daarnaast kadert deze starttoets binnen een ruimere context van bevordering en ondersteuning van meertaligheid. Zo hebben Vlaamse scholen de mogelijkheid om aan leerlingen die al een goede basis Nederlands hebben vanaf het derde jaar lager onderwijs Frans, Engels of Duits aan te bieden. Het cruciale woord in deze is 'mogelijkheid', het is dus geen verplichting. Hierdoor kunnen sommige leerlingen die het secundair onderwijs instromen al een flinke basis hebben voor Frans en andere een veel beperktere basis.

Tot slot onderlijnen wij graag het belang van de kennis van meerdere talen naarmate de samenleving meer multicultureel wordt en naarmate de landen geconfronteerd worden met de nevenverschijnselen van de globalisering. Een land dat erin slaagt zijn bevolking op een minimaal niveau van meertaligheid te brengen voorkomt het gevaar dat eentaligheid een risicofactor wordt van maatschappelijke uitsluiting voor het individu en van isolement in de wereldgemeenschap¹. De kennis van de taal van een landgenoot laat toe hem ook beter te begrijpen.

Concreet: deze Starttoets Frans wil scholen helpen de verschillen in kaart te brengen. Via een online test waarin de verschillende taalvaardigheden gemeten worden, krijg je als leerkracht zicht op waar een leerling staat ten aanzien van de te bereiken doelen. Zo kom je te weten welke leerlingen voor welke vaardigheden misschien al wat verder staan dan verwacht of ook wie misschien al alle doelen van het komende jaar Frans bereikt heeft. Dit laat dan het schoolteam of leerkracht toe programma's en/of lessen aan te passen aan de verschillende niveaus onder de leerlingen.

Deze test is dus **in de eerste plaats** bedoeld als een middel om de Franse taalvaardigheid van leerlingen in kaart te brengen bij de start van het secundair onderwijs. Het is geen toets² op punten. Het is geen examen. Het is wel **een hulpmiddel voor leraren en lerarenteams om te differentiëren**.

Omdat je ook de mogelijkheid hebt om een **hertoets** te doen (zie 2.4. Hertoets toevoegen), laat *StarttoetsFrans.be* toe dat je eenzelfde klas bijvoorbeeld op het einde van het schooljaar of graad nog eens opnieuw test. Op die manier kan je bepalen of de leerlingen groei hebben doorgemaakt voor de verschillende vaardigheden sinds de eerste keer dat ze de test aflegden.

1.2. Wat zit er in deze toets?

- de vier communicatieve vaardigheden (de mondelinge interactie niet)
  - luisteren: 2 testmogelijkheden (1 informatieve tekst (monoloog)/1 artistiek-literaire tekst (gedicht))
  - lezen: 2 testmogelijkheden (1 informatieve tekst (monoloog)/1 informatieve tekst (dialoog))
  - spreken: 1 scenario
  - schrijven: 1 scenario
- een realistisch taalgebruik gebaseerd op het ERK (niveau A2, dit niveau wordt nl. beoogd op het einde van de eerste graad voor de A-stroom)
- de mogelijkheid voor de leerkracht zelf om feedback te geven
- culturele knipogen (gedicht van J. Prévert, tekst van Belgisch Franstalige schrijver F. Andriat, '*les galeries Saint-Hubert*' in Brussel, Hastings)

De tool laat toe de vier vaardigheden te meten, de mondelinge interactie kon in deze digitale omgeving echter niet worden opgenomen. Voor alle vaardigheden werden testvragen ontworpen en gevalideerd.

---

¹ Onderwijsdoelen - Uitgangspunten

² Het is geen equivalent van de peilingstoetsen die op het einde van het 6de leerjaar worden afgelegd.

Dit wil echter niet zeggen dat je als leerkracht elk element van de test moet afnemen. De Starttoets Frans biedt leerkrachten de mogelijkheid om als het ware 'à la carte' te kiezen wat ze over de leerlingen in kaart willen brengen.

1.3. Hoe werd deze test ontworpen?

De Starttoets Frans werd in schooljaar 2020-2021 ontworpen door een team van experts aan de Arteveldehogeschool en uitgebreid uitgeprobeerd in verschillende scholen in Vlaanderen. Aan de hand van statistische analyses werd vastgesteld in welke mate de test betrouwbaar en valide is en werd ze waar nodig bijgespijkerd om tot een betrouwbare test te komen.

Met betrouwbaarheid wordt bedoeld dat als je met een test hetzelfde nog een keer op dezelfde manier zou onderzoeken bij ongewijzigde omstandigheden, je dezelfde uitslag zou krijgen.

Met validiteit wordt bedoeld dat de test effectief meet wat de test moet meten. Hiervoor werd tijdens de verschillende testrondes stevast ook de bekende en uitgebreid gevalideerde Peabody woordenschat-test afgenomen bij alle deelnemende leerlingen.

Nadat we de afzonderlijke vragen hadden uitgetest, werd bepaald welke vragen in de definitieve toets zouden worden opgenomen. De hele toets werd gemaakt door ruim 400 leerlingen. Uit de analyse van de resultaten bleek dat we een betrouwbare toets ontwikkelden met een goede verdeling van makkelijke en moeilijke vragen.

2. De toets afnemen:

2.1. Inleiding

Om te beginnen willen we als onderzoeker-ontwikkelaars nogmaals beklemtonen dat de Starttoets Frans ontworpen is om een algemeen beeld te geven van de taalcompetenties van de leerlingen. De toets is dus ontworpen als een oriëntatie-instrument, als een tool om een algemeen beeld te schetsen van de voorkennis van de leerlingen.

Wat verder volgt in dit hoofdstuk is een overzicht van de verschillende onderdelen van de toets, besproken per vaardigheid. We bespreken de opdrachten, de methode van de beoordeling (voor schrijven en spreken) en enkele aandachtspunten bij de resultaten van de verschillende onderdelen van de test.

Alle onderdelen van de Starttoets Frans worden individueel afgelegd. *Luisteren* en *lezen* worden automatisch verbeterd. De resultaten van deze receptieve vaardigheden zullen te vinden zijn in het resultatenoverzicht van de klas op de inlog-pagina van de leraar.

Hier vind je uiteindelijk ook de teksten voor zowel *schrijven* (tekst) als *spreken* terug (audio).

De online Starttoets Frans laat toe dat leerlingen hun spreekfragmenten opladen binnen de toets-omgeving. Op die manier worden alle onderdelen op één plaats verzameld wat maakt dat het evalueren achteraf overzichtelijk wordt.

Schrijven en *spreken* zullen moeten worden geëvalueerd door de leraar aan de hand van ankerteksten (zie 2.5. *Ankerteksten: Hoe schrijven en spreken beoordelen?*).

Het is mogelijk om niet de volledige test af te nemen, om niet alle testen/onderdelen te gebruiken. De Starttoets Frans laat toe een selectie te maken uit de verschillende testonderdelen. Elke test op zich geeft een betrouwbaar resultaat voor de vaardigheid die wordt getest, maar een globaal beeld van wat een leerling al kan, krijg je door *alle* testen te laten doen.

In theorie is de volgorde van de test van weinig belang. De volgorde die we tijdens het voorbereidende onderzoek hebben gevolgd was wel steeds dezelfde: eerst luisteren, dan lezen, dan schrijven, dan spreken. Deze volgorde, van receptieve naar productieve vaardigheden, houden we ook aan in de Starttoets.

2.2. De vier onderdelen

2.2.1. Luisteren

De luistertaak bestaat uit twee delen: een monoloog met 4 vragen, een gedicht met 4 vragen. De vragen zijn telkens afgestemd op de eindtermen en de omschrijvingen uit het ERK voor het aangegeven taalniveau van het leerplan (D/2019/13.758/005):

Informatieve tekst (monoloog) – ERK-doelstellingen: A2:

Kan genoeg verstaan om te kunnen voldoen aan behoeften van concrete aard, mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd.

Informatieve tekst (monoloog) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, luisteren en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.7. De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Artistiek-literaire tekst (gedicht) – ERK-doelstellingen: A2:

Kan genoeg verstaan om te kunnen voldoen aan behoeften van concrete aard, mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd.

Artistiek-literaire tekst (gedicht) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, luisteren en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.7. De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

16.1 De leerlingen erkennen het belang van waargenomen kunst- en cultuuruitingen voor zichzelf en hun eigen leefwereld.

2.2.2. Lezen

De leestaak bestaat uit twee delen: een informatieve tekst met 5 vragen, een dialogoog met 4 vragen. De vragen zijn telkens afgestemd op de eindtermen en de omschrijvingen uit het ERK voor het aangegeven taalniveau van het leerplan (D/2019/13.758/005).

Informatieve tekst (monoloog) – ERK-doelstellingen: A2:

Kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke en voorspelbare informatie vinden in eenvoudige en alledaagse teksten.

Informatieve tekst (monoloog) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, lezen en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.7. De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Informatieve tekst (dialogoog) – ERK-doelstellingen: A2:

Kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke en voorspelbare informatie vinden in eenvoudige en alledaagse teksten.

Informatieve tekst (dialogoog) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, lezen en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

2.2.3. Schrijven

De schrijftaak is gebaseerd op een prent. De bedoeling is dat de leerlingen een kort verhaal schrijven a.d.h.v. de woordenschat Frans waarover ze beschikken. Aanzetten tot schrijfdurf is hier zeker aangewezen.

De opdracht is afgestemd op de eindtermen en de omschrijvingen uit het ERK voor het aangegeven taalniveau van het leerplan (D/2019/13.758/005):

Schrijven (scenario/verhaal) – ERK-doelstellingen: A2

Kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven, verbonden door simpele voegwoorden als ‘en’, ‘maar’ en ‘omdat’.

Schrijven (scenario/verhaal) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, schrijven en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.5 De leerlingen produceren schriftelijke en mondelinge teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.7. De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Opgave: *Ecris une petite histoire à l'aide des dessins.
Schrijf een kort verhaal over de tekeningen.*

2.2.4. Spreken

Net zoals de schrijftaak is de spreektaak gebaseerd op een prent. Opnieuw is het de bedoeling dat de leerlingen vrij kiezen uit de woordenschat Frans waarover ze beschikken om een kort verhaal te vertellen. Aanzetten tot spreekdurf is hier zeker aangewezen: de leerling moet zich focussen op wat hij kan vertellen eerder dan te zoeken naar wat hij niet kan uitdrukken. De opdracht is afgestemd op de eindtermen en de omschrijvingen uit het ERK voor het aangegeven taalniveau van het leerplan (D/2019/13.758/005):

Spreken (scenario/verhaal) – ERK-doelstellingen: A2

Kan een verhaal vertellen of iets beschrijven als een simpele opsomming van punten.

Kan alledaagse aspecten beschrijven van zijn of haar omgeving, zoals mensen, plaatsen en werk- of studie-ervaring.

Kan korte, elementaire beschrijvingen geven van gebeurtenissen en activiteiten.

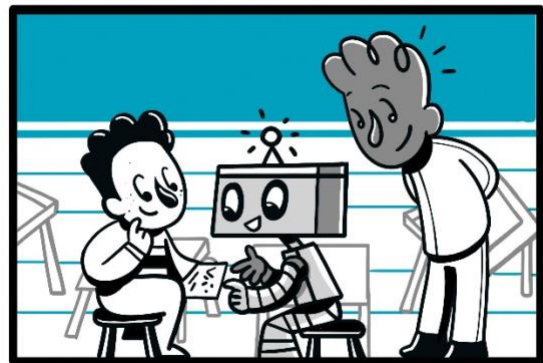
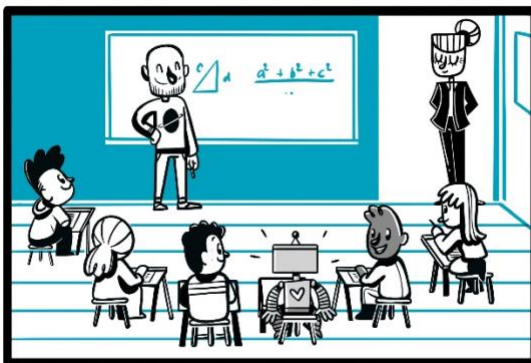
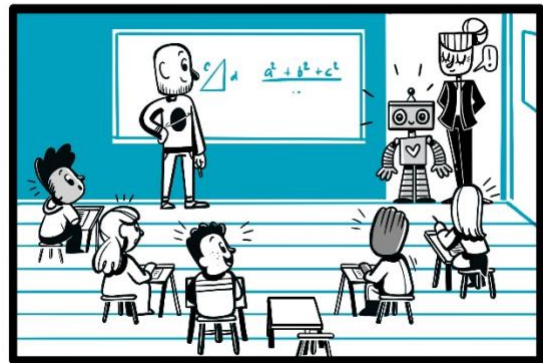
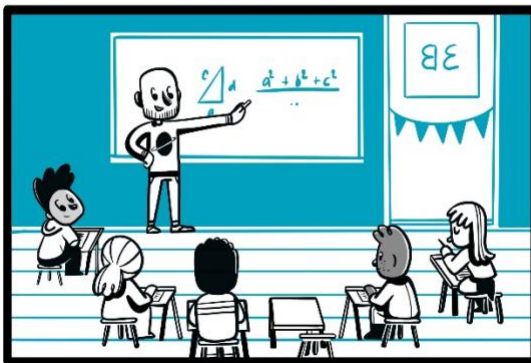
Spreken (scenario/verhaal) – ET A-stroom:

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, spreken en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

3.5 De leerlingen produceren schriftelijke en mondelinge teksten in functie van doelgerichte communicatie.

3.7. De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Opgave: *Raconte une petite histoire à l'aide des dessins.
Praat over de prenten.*

2.3. Wat houdt de test in?

2.3.1. Waarmee moet je rekening houden voor de afname van de Starttoets?

Voor de leerlingen de Starttoets Frans afleggen is het goed om de volgende elementen vooraf met hen te bespreken:

- Alle opdrachten worden individueel afgelegd.
- Alle vragen en instructies zijn zowel in het Nederlands als in het Frans te lezen (om zeker te zijn dat de leerlingen weten wat ze moeten doen).
- Alle vragen voor *luisteren* en *lezen* van de test zijn meerkeuzevragen of combineervragen.
- Voor *luisteren* en *lezen* zijn de vragen (en antwoorden) niet altijd in (chronologische) volgorde vermeld tijdens de test. (Dat is de bedoeling.)
- Voor *luisteren* zullen de leerlingen elk audiofragment *twee keer te horen krijgen*, ze kunnen op de site het fragment niet pauzeren. (Dat dit niet gemakkelijk is, maakt deel uit van de test. Volgehouden luisteren en zo veel mogelijk dingen begrijpen is de boodschap.) We raden aan om de vragen eerst te laten lezen.
- Voor *lezen* is het anders. Hier kunnen de leerlingen steeds terug naar de tekst om antwoorden te controleren. Dus anders dan bij luisteren kunnen ze hier wel stukjes herbekijken/herlezen.
- Voor *luisteren* is het wenselijk om de leerlingen te vragen om een *headset* of oortjes mee te brengen, of die eventueel zelf te voorzien. Op die manier kan luisteren rustig verlopen. Voor *spreken* raden wij aan om de algemene klasstilte te bewaken om de opnamekwaliteit te garanderen. (Het is aan te raden om deze praktische voorwaarden even na te vragen bij de IT-dienst van de school.)
- Voor *schrijven* en *spreken* gaan ze aan de slag met een prent. Hier wordt telkens een algemene opdracht gegeven, zonder verplichte lengte of duur van de tekst.³ De realiteit toont echter aan dat de leerlingen graag wat precisering wensen, dan denken wij aan volgende mogelijke instructie: “je schrijft of verbindt een paar woorden tot een 5-tal zinnen.” Moedig de leerlingen aan tot schrijf- en spreekdurf.
- Stel leerlingen gerust dat spreken geen ‘lange presentatie’ hoeft te zijn. Uit veelvuldig uitvoeren van spreken blijkt dat een ‘gesprekje’ van 30 seconden tot 1 minuut voldoende is om een redelijke inschatting te maken van de spreekvaardigheid van de leerling.⁴

---

³ De eindtermen spreken van teksten van ‘bepaalde lengte’, maar dat zijn slechts minimumdoelen. (Leerplan D/2019/13.758/005, p. 26-27).

⁴ De eindtermen spreken trouwens van teksten van ‘bepaalde lengte’. (cf. supra)

2.4. Hertoets toevoegen

Zoals eerder vermeld is het mogelijk om in eenzelfde klas een hertoets te doen, bijvoorbeeld op het einde van het schooljaar of op het einde van de eerste graad. Op die manier kan je vaststellen of de leerlingen progressie geboekt hebben sinds de vorige keer dat de toets is afgenomen.

Hoe maak je een hertoets aan voor een klas?

- Ga naar een eerder gemaakte/afgelegde klas in "mijn klasoverzicht", vb. "1STEM 21-22".
- Kies bij een specifieke klas voor "Hertoets toevoegen".

Mijn klasoverzicht

Klas	Datum	Link naar de toets voor leerlingen	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MA_19-20	19/02/2020	/toets/jkv4179	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MB 19_20	6/11/2019	/toets/hmt4032	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1LF 19 20	5/11/2019	/toets/fzy4030	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen

- Geef een (nieuwe) naam aan de hertoets, vb. "1STEM 21-22 hertoets".
Selecteer zoals de eerste keer opnieuw de vaardigheidstoetsen die de leerlingen moeten afleggen. (Vermoedelijk zijn dat dezelfde vaardigheidstoetsen als bij de eerste toets.)

→ ↻ 🔒 📄 https://starttoetsfrans.be/klas-toevoegen

Klasnaam

Welke toetsen wil je afnemen? *

Luisteren 1
 Luisteren 2
 Lezen 1
 Lezen 2
 Schrijven
 Spreken

Datum

18/08/2021

Bijvoorbeeld: 18/08/2021

Opslaan

- Deel de hertoets met de leerlingen via de unieke URL. (Let op, dit is een andere URL dan de eerste/oorspronkelijke toets.)

Klas	Datum	Link naar de toets voor leerlingen	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MA 19-20 hertoets	21/08/2020	/toets/was4269	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen

- Tip: Controleer hoe de leerlingen zich registreerden voor de eerste starttoets (klasnummer, of initialen of...), en vraag de leerlingen diezelfde ID te gebruiken. Dat maakt het vergelijken van de twee resultaten (*toets-hertoets*) makkelijker.

- De hertoets komt als ‘nieuwe klas’ in het klasoverzicht te staan. (De oorspronkelijk toets verdwijnt niet uit het klasoverzicht.)

Mijn klasoverzicht

Klas	Datum	Link naar de toets voor leerlingen	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MA 19-20 hertoets	21/08/2020	/toets/was4269	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MA_19-20	19/02/2020	/toets/jkv4179	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1MB 19_20	6/11/2019	/toets/hmt4032	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen
1LF 19 20	5/11/2019	/toets/fzy4030	Resultaten	Hertoets toevoegen	verwijderen - aanpassen

- In "1STEM 21-22 hertoets" komen de (vorige) resultaten van de eerste toets (vb. "1STEM 20-21") onderaan het overzicht, de nieuwe resultaten van de effectieve hertoets (vb. "1STEM 21-22 hertoets") komen bovenaan het overzicht van de klas.

1MA 19-20 hertoets

Leerling	Luisteren 1	Luisteren 2	Lezen 1	Lezen 2	Schrijven Ingeven	Spreeken Ingeven
1	1	1	1	-	pre A1	A2
2	1	2	4	2	A1	A1
10	5	3	3	2	A2	A2

Vorige resultaten

Leerling	Luisteren 1	Luisteren 2	Lezen 1	Lezen 2	Schrijven Ingeven	Spreeken Ingeven
10	3	3	1	4	boven A2	pre A1

2.5. Ankerteksten: hoe *schrijven* en *spreken* beoordelen?

Inleiding

Luisteren en *lezen* worden automatisch verbeterd via de site, maar *schrijven* en *spreken* vragen nog even een interventie van de leraar.

De teksten (geschreven en gesproken) zijn te vinden in het klasoverzicht. Van daaruit moet je dan de teksten opvragen en beoordelen. (via “Ingeven”)

Uitloggen Voor leerkrachten Projectinformatie arteveldehogeschool

2STEM 21-22

Leerling

Luisteren 1

Luisteren 2

Lezen 1

Lezen 2

Schrijven

Spreken

Ingeven

Ingeven

Het beoordelen van de productieve vaardigheden gebeurt aan de hand van *ankerteksten*. Deze teksten vergemakkelijken het toekennen van een score. De ankerteksten zijn voorbeelden van teksten die de leerlingen tijdens het onderzoek hebben geproduceerd. Elke ankertekst is dus een voorbeeldtekst van een leerling tijdens een testfase van de starttoets. Het zijn geen geconstrueerde tekstjes, maar *real-life* tekstvoorbeelden die voldoen aan de criteria voor een bepaalde score.

Aan de omschrijvingen (zie verder) merk je dat alle scores van 3-5 vertrekken vanuit het idee dat de boodschap duidelijk is. Is de boodschap *niet* (meer) duidelijk dan zou je moeten overgaan naar scores 1-2.

Voor je met het beoordelen begint, is het aan te raden om de ankerteksten te lezen en te beluisteren en de omschrijvingen door te nemen. Het is daarbij zeker zinvol om de omschrijvingen die vermeld zijn aan te vullen met je eigen bevindingen. Een schriftelijke neerslag, ter controle, versnelt het individueel toekennen van de scores voor *spreken*.

Na het beoordelen geef je dan de score voor de productieve vaardigheden in op het klasoverzicht zodanig dat je achteraf per leerling een overzicht hebt van alle afgelegde onderdelen van de toets.

Op de volgende pagina's staan de overzichten van de ankerteksten voor *schrijven* en *spreken* met ondersteunende omschrijvingen.

Fragment	Beschrijving/Omschrijving/Motivatie
<p>(5) – boven A2</p> <p><i>Je vois des tours très hautes et le temps semble beau. Peut-être on est dans une ville du sud de la France? La fenêtre de la chambre du garçon est ouvert : oui, vraiment, il fait chaud! Roméo écrit une lettre d’amour, avec un petit coeur: il a aussi acheté une rose pour son amour. Sur son mur, je vois un poster avec des montagnes: Juliette habite dans les Alpes! Donc il a aussi acheté un drone pour envoyer sa rose et son lettre à Juliette. Et Juliette est sur son balcon et le drone arrive avec la lettre de Roméo. La rose est tombée pendant le voyage, dommage!</i></p>	<p>-De boodschap is duidelijk.</p> <p>-Een <u>hoog niveau</u> over de hele lijn.</p> <p>-<u>Grammatica</u> is vaak juist. Er worden verschillende <i>tijden</i> gebruikt (vb. “je vois”, “il a acheté”).</p> <p>-Er is ook een “ruimere” <u>woordenschat</u> merkbaar (vb. ‘le temps semble beau’, ‘le voyage’, ‘dommage’).</p> <p>-<u>Verwijswoorden en voegwoorden</u> worden op een goede manier gebruikt (vb. meer dan enkel ‘et’)</p> <p>-Er is <u>sprake van creativiteit</u>. De hoeveelheid tekst is meer dan het minimale. De leerling durft al eens een risico te nemen qua woordkeuze en formulering. (vb. ‘des tours très hautes et le temps semble beau...’)</p> <p>-<u>Fouten</u> zouden toe te schrijven zijn aan enthousiasme en misschien ‘overmoed’ qua taalgebruik (taal gebruiken die al van een hoger niveau is, maar nog niet foutloos beheerst is).</p>
<p>(4) - A2</p> <p><i>Aujourd'hui, nous sommes le 21 octobre. Le temps est beau. Dans une ville il y a beaucoup d'immeubles. Nicolas est un garçon qui habite dans un immeuble. Il écrit un message à une belle fille. Il est amoureux sur elle et elle est amoureuse sur il. Mais il y a un grand problème. Elle n'habite pas pres. Nicolas est créatif. Il a fait un drone. FINIT</i></p>	<p>-De boodschap is duidelijk.</p> <p>-Over de hele lijn <u>eerder beperkt</u>.</p> <p>-<u>Grammatica</u> is vaak juist. Er is poging tot verschillende <i>tijden</i>, en dat gaat meestal goed. (vb. ‘nous sommes’, ‘il écrit’, ‘il a fait’)</p> <p>-<u>Woordenschat</u> is eerder beperkt. Keuzes zijn vaak eerder beperkt of aan de hand van dichte verwantschap met het Nederlands (of de moedertaal). (vb. ‘sur elle’, ‘sur il’)</p> <p>-<u>Verwijswoorden en voegwoorden</u> worden op een goeie manier gebruikt (vb. meer dan enkel ‘et’)</p> <p>-Er is al <u>sprake van creativiteit</u>. De hoeveelheid tekst is nog vrij beperkt.</p> <p>-De <u>spelling</u> kan nog <i>fonetisch</i> zijn.</p>

<p>(3) - A1</p> <p>Il y a des longues appartements. Dans un appartement il y a un petit garçon. Le petit garçon écrit un poème. Il mande le poème à sa copine.</p>	<p>-De boodschap is duidelijk.</p> <p>-Over de hele lijn <u>eerder beperkt</u>.</p> <p>-<u>Grammatica is vaak fout</u>. Er zijn wel pogingen in het gebruik van bijvoorbeeld <i>tijden</i>, maar vaak gaat het fout.</p> <p>-<u>Woordenschat</u> is eerder beperkt. Keuzes zijn vaak eerder beperkt of aan de hand van dichte verwantschap met het Nederlands (of de moedertaal). (vb. '<i>il mande</i>' van het Italiaanse '<i>mandare</i>' of het Spaanse '<i>mandar</i>')</p> <p>-<u>Verwijswoorden en voegwoorden</u> worden op een beperkte manier gebruikt (vb. hoogstens '<i>et</i>')</p> <p>-Er is <u>niet echt sprake van creativiteit</u>. De hoeveelheid tekst is beperkt.</p> <p>-M.b.t. <u>spelling</u> zijn fouten meer dan een enkele verkeerde letter. Vaak lijkt spelling <i>fonetisch</i> te zijn.</p>
<p>(2) - pre A1</p> <p><i>Je veux un appartement.</i> <i>Je veux un petit garçon.</i> <i>Il écrite un brief.</i> <i>Je veux droon.</i></p>	<p>-De boodschap is niet duidelijk.</p> <p>-Er is Frans gebruikt in de opdracht maar zonder de afbeeldingen is de boodschap eigenlijk niet te begrijpen. Begrip is vooral toe te schrijven aan interpretatie van de lezer, niet zozeer de verdienste van de schrijver.</p> <p>-<u>Grammatica is meestal fout</u> of de hoeveelheid tekst is zo minimaal dat je nauwelijks uitspraak kan doen over juist of fout gebruik.</p> <p>-<u>Woordenschat</u> is beperkt. Keuzes zijn aan de hand van dichte verwantschap met het Nederlands (of de moedertaal). (vb. '<i>appartement</i>', '<i>brief</i>')</p> <p>-M.b.t. <u>spelling</u> zijn fouten meer dan een enkele verkeerde letter. Vaak lijkt de spelling <i>fonetisch</i> te zijn. De hoeveelheid tekst is zo minimaal dat je nauwelijks uitspraak kan doen over juiste of foute spelling.</p>

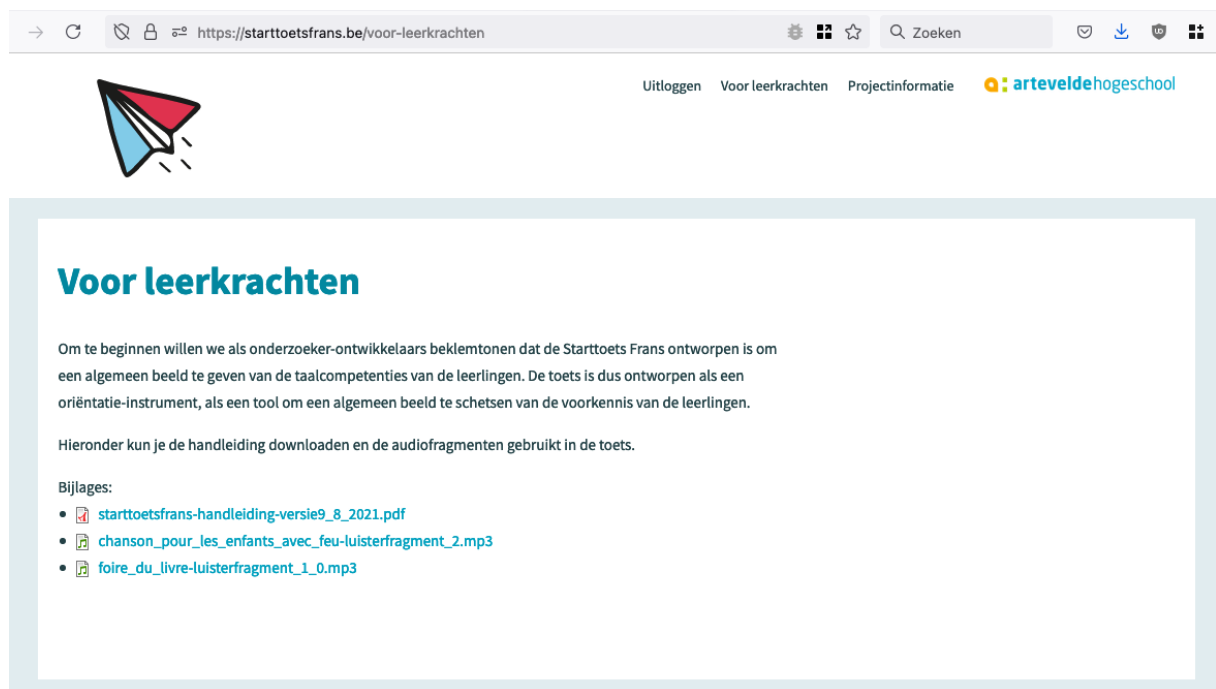
	<p>-<u>Verwijswoorden en voegwoorden</u> worden niet of nauwelijks gebruikt.</p> <p>-Er is <u>niet echt sprake van creativiteit</u>. De hoeveelheid tekst is (te) beperkt.</p>
<p>(1) - no output - <i>geen fragment</i> <i>geen tekst</i></p>	<p>-Er is nauwelijk of helemaal geen Frans gebruikt in de schrijftaak.</p> <p>-Algemeen onvoldoende.</p>

Fragment	Beschrijving/Omschrijving/Motivatie
<p>(5) – boven A2</p> <p><i>Je vois un professeur de ... euh...mathématiques. Il y a cinq élèves dans la classe de 3B. Un robot entre la classe avec la directrice. Peut-être il est nouveau. Il peut s'asseoir sur une chaise. Le professeur est content, les élèves aussi. Et le robot aide les autres élèves. Je trouve ça chouette.</i></p>	<p>-De boodschap is duidelijk, ook voor mensen die geen Nederlands begrijpen.</p> <p>-Er wordt enkel Frans gesproken.</p> <p>-Er zijn nauwelijks fouten: wel zijn er nog typische fouten voor niet-moedertaalsprekers: verkeerde voorzetsels, een valse vriend, etc.</p> <p>-Er is nauwelijks tot geen aarzeling bij de spreker.</p>
<p>(4) – A2</p> <p><i>Il y a cinq enfants dans l'école. Sur la porte, je lis 3B. C'est le cours de mathématiques. Euh... Je vois la directrice avec un robot. Ici le robot aide un enfant dans la classe. Il aide l'enfant avec... ja...les mathématiques.</i></p>	<p>-De boodschap is duidelijk, ook voor mensen die geen Nederlands begrijpen.</p> <p>-Er wordt <u>voornamelijk/enkel Frans</u> gesproken.</p> <p>-Er zijn nauwelijks fouten: wel zijn er nog eventuele typische L1-intrusion: verkeerde voorzetsels, een valse vriend, etc.</p> <p>-Er is <u>weinig aarzeling</u> bij de spreker, maar aarzeling is aanwezig.</p>
<p>(3) – A1</p> <p><i>Je vois euh une classe, 3B, un professeur, des élèves et une euh un tableau. Il passe un robot avec la directrice, je pense. Et sur l'image 3, le robot il zittent sur ... et il fait les devoirs pour l'élève.</i></p>	<p>-De boodschap is duidelijk, ook voor mensen die geen Nederlands begrijpen.</p> <p>-Er wordt voornamelijk Frans gesproken.</p> <p>-Er zijn <u>best veel fouten</u>: bijvoorbeeld ww-vervoegingen. De fouten zijn meer structureel, het is <u>meer dan een vergissing op woordniveau</u>.</p> <p>-Er is <u>aarzeling</u> door (nog) <u>onvoldoende kennis Frans</u>.</p>
<p>(2) – pre A1</p> <p><i>Il y a euh... moet ik vertellen...un classe drie B. Il y a euh le directrice. Elle rentre le classe. Il y a une nouveau élève. Euh... Il y a une copain d'élève.</i></p>	<p>-Boodschap komt niet meer over. Cruciale woordenschat ontbreekt om de boodschap nog te vatten.</p> <p>-Veel Nederlands, het Frans is <u>onvoldoende</u> (qua <u>hoeveelheid</u>, maar ook qua <u>kwaliteit</u>) om nog echt te snappen wat de boodschap is.</p> <p>-Er zijn duidelijke woordvindingsproblemen.</p> <p>-Er is duidelijke aarzeling.</p>

<p>(1) – no output - <i>geen fragment</i></p> <p><i>geen tekst</i></p>	<p>-Boodschap komt eigenlijk niet meer over. Cruciale woordenschat ontbreekt om de boodschap nog te begrijpen.</p> <p>-Er is <u>nauwelijks of helemaal geen Frans</u> gebruikt in de spreektaal.</p> <p>-Voornamelijk Nederlands, of enkel stilte.</p> <p>-Algemeen onvoldoende</p>
--	--

De audio-fragmenten die bij deze ankerteksten horen zijn terug te vinden op de lerarenpagina.

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://starttoetsfrans.be/voor-leerkrachten>. The page features a paper airplane icon and navigation links: 'Uitloggen', 'Voor leerkrachten', 'Projectinformatie', and the 'arteveld hogeschool' logo. The main heading is 'Voor leerkrachten'. The text explains that the Starttoets Frans is designed to provide a general overview of language competencies for learners. Below this, it states that users can download a manual and audio fragments. A list of attachments is provided:

Bijlages:

- [starttoetsfrans-handleiding-versie9_8_2021.pdf](#)
- [chanson_pour_les_enfants_avec_feu-luisterfragment_2.mp3](#)
- [foire_du_livre-luisterfragment_1_0.mp3](#)

3. Wat betekenen de resultaten?

Het is uiterst belangrijk om te beklemtonen dat eender welk resultaat voor eender welke vaardigheid gewoon het vertrekpunt van de leerling is voor *Frans* bij de start in het secundair onderwijs. Heeft een leerling een hoge score dan is dat fijn, maar een lage score is niet meteen problematisch, het is een indicatie; het is een aanzet om voor de individuele leerling of een groep leerlingen doelgericht te differentiëren.

Ter vergelijking vindt u in *Bijlage 1: Normen voor de toets* een overzicht van de toetsresultaten bij 100 leerlingen

A. Luisteren: kleurcodes

Luisteren 1:

kleur	Score (__/6)
rood	2 of minder
geel	3
lichtgroen	4
donkergroen	5-6

Luisteren 2:

kleur	Score (__/8)
rood	3 of minder
geel	4
lichtgroen	5
donkergroen	6-8

Totaal luisteren: (optelsom Luisteren 1 + Luisteren 2)

kleur	Score (__/14)
rood	6 of minder
geel	7-8
lichtgroen	9-10
donkergroen	12 of meer

B. Lezen: kleurcodes

Lezen 1:

kleur	Score (___/7)
rood	3 of minder
geel	4
lichtgroen	5
donkergroen	6-7

Lezen 2:

kleur	Score (___/6)
rood	2 of minder
geel	3
lichtgroen	4
donkergroen	5-6

Lezen totaal: (optelsom Lezen 1 + Lezen 2)

kleur	Score (___/13)
rood	5 of minder
geel	6-7
lichtgroen	8-9
donkergroen	10-13

C. Schrijven: kleurcodes

kleur	Score
donkerrood	1 – <i>geen output</i>
lichtrood	2 – pre A1
geel	3 – A1
lichtgroen	4 – A2
donkergroen	5 – boven A2

D. Spreken: kleurcodes

kleur	Score
donkerrood	1 – <i>geen output</i>
lichtrood	2 – pre A1
geel	3 – A1
lichtgroen	4 – A2
donkergroen	5 – boven A2

Bijlage 1: Normen voor de toets

1. Luistervaardigheid

1.1. Luisteren 1 (/6)

. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

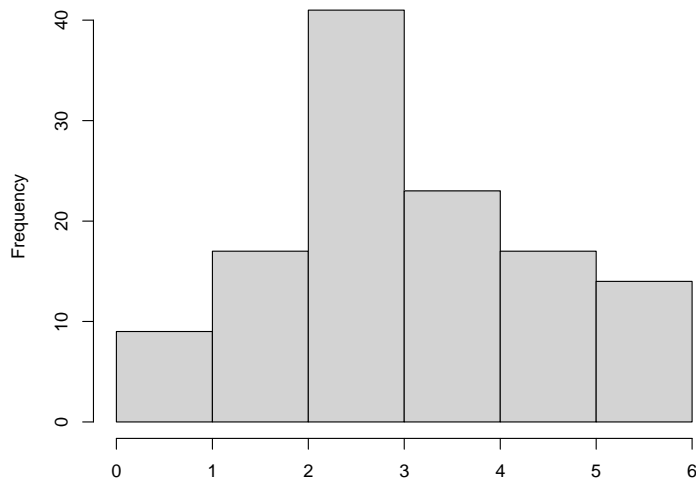
-Percentage van de leerlingen met deze score.

0/6	1/6	2/6	3/6	4/6	5/6	6/6
2%	6%	14%	34%	19%	14%	11%

-De gemiddelde score is 4/6.

-Een kwart van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-Een kwart van de leerlingen behaalt een score van 5/6 of hoger.

1.2. Luisteren 2 (/8)

De resultaten zijn als volgt verdeeld:

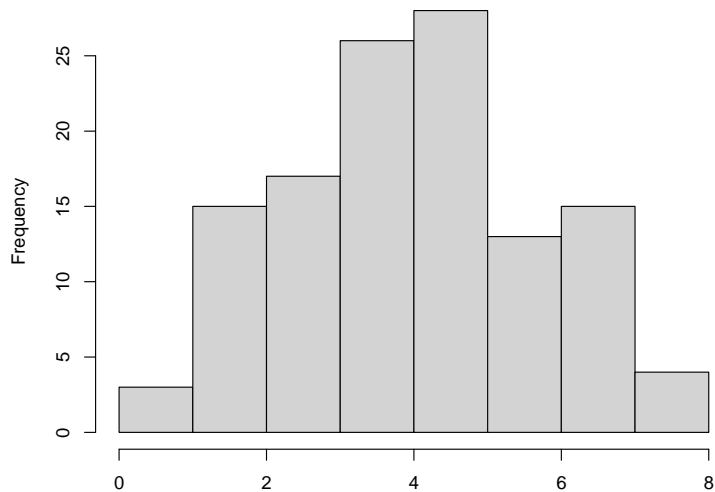
-Percentage van de leerlingen met deze score.

0/8	1/8	2/8	3/8	4/8	5/8	6/8	7/8	8/8
< 1%	2%	12%	14%	22%	23%	11%	12%	3%

-De gemiddelde score is 4/8.

-29% van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-3% van de leerlingen behaalt de maximum score.

1.3. Totaal luisteren

Luistervaardigheid wordt getest aan de hand van 14 vragen. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

-Percentage van de leerlingen met deze score.

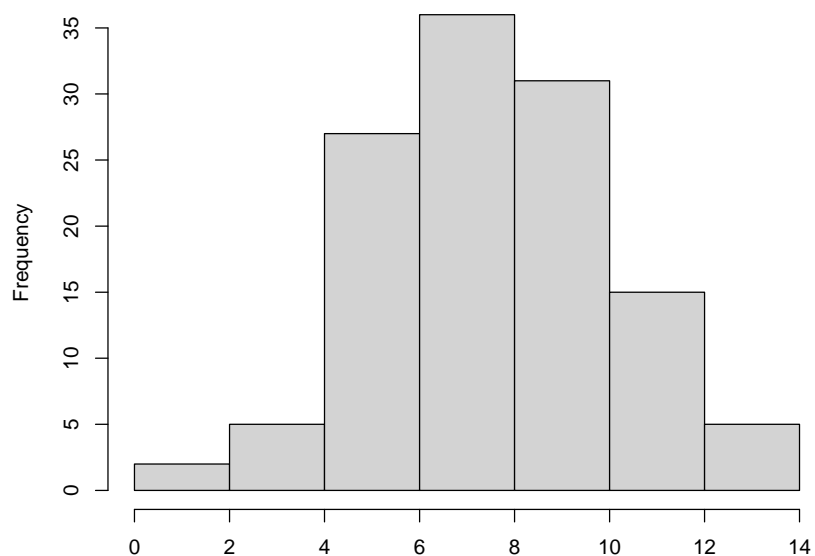
0/14	1/14	2/14	3/14	4/14	5/14	6/14	7/14	8/14	9/14	10/14
<1%	0%	<1%	2%	2%	12%	11%	15%	15%	14%	12%

11/14	12/14	13/14	14/14
8%	4%	3%	<1%

-De gemiddelde score is 8/14.

-28% van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-15% van de leerlingen behaalt een score van 11/14 of hoger.

2. Leesvaardigheid

2.1. Lezen 1

Het begrip van de tekst wordt getest aan de hand van 7 vragen. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

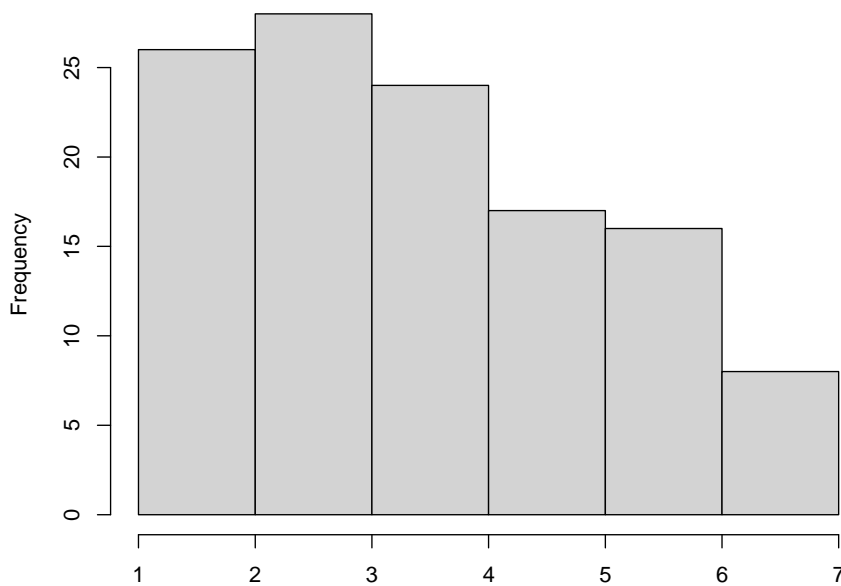
-Percentage van de leerlingen met deze score:

0/7	1/7	2/7	3/7	4/7	5/7	6/7	7/7
0%	3%	19%	24%	20%	14%	13%	7%

-De gemiddelde score is 4/7.

-46% van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-35% van de leerlingen behaalt een score van 5/7 of hoger. 7% van de leerlingen behaalt de maximale score.

2.2. Lezen 2

Het begrip van de tekst wordt getest aan de hand van 6 vragen. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

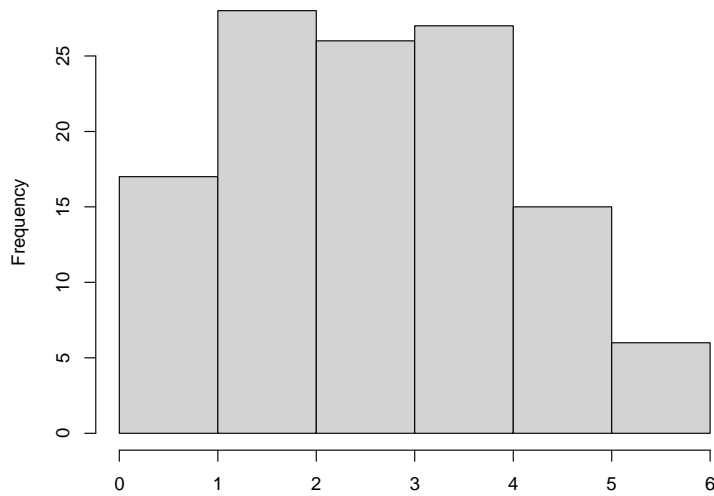
-Percentage van de leerlingen met deze score:

0/6	1/6	2/6	3/6	4/6	5/6	6/6
< 1%	12%	24%	22%	23%	13%	5%

-De gemiddelde score is 3/6.

-37% van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-18% van de leerlingen behaalt een score van 5/6 of hoger. 5% van de leerlingen behaalt de maximale score.

2.3. Totaal lezen

Leesvaardigheid wordt getest aan de hand van 13 vragen. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

-Percentage van de leerlingen met deze score:

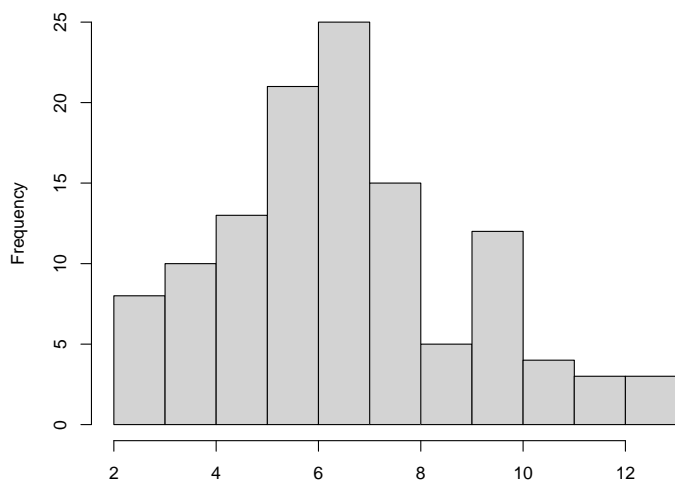
0/13	1/13	2/13	3/13	4/13	5/13	6/13	7/13	8/13	9/13	10/13
0%	0%	2%	5%	8%	11%	18%	21%	13%	4%	10%

11/13	12/13	13/13
3	3	3

-De gemiddelde score is 7/13.

-44% van de leerlingen behaalt een score lager dan de helft.

-9% van de leerlingen behaalt een score van 11/13 of hoger.

3. Spreekvaardigheid

De spreekvaardigheid wordt getest aan de hand van een spreekopdracht waarin een kort verhaal wordt beschreven. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

Geen output	Pre A1	A1	A2	Boven A2
14%	54%	20%	8%	4%

4. Schrijfvaardigheid

De schrijfvaardigheid wordt getest aan de hand van een schrijfoopdracht waarin een kort verhaal wordt beschreven. De resultaten zijn als volgt verdeeld:

Geen output	Pre A1	A1	A2	Boven A2
6%	61%	27%	6%	0%

Bronnen

- Acke, D., Catalano, V., Cloquet, I., Haentjens, I., Lievois, K., Schoentjes, P., Simons, M., Theeten, G., Vanassche, B. (2019). *Nota Frans voor het Vlaamse Talenplatform*. Opgeroepen van: <https://www.vrt.be/content/dam/vrtnieuws/bestanden/2019/Frans.pdf>
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). (2018). *Peiling Frans in het basisonderwijs*. Brussel: AHOVOKS.
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). (2019). *Werkseminarie na de peiling Frans*. Brussel: AHOVOKS.
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). (2013). *Peiling Frans derde graad aso, tso en kso*. Brussel: AOVOKS.
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (2019). *Onderwijsdoelen*. Opgeroepen van: <https://www.onderwijsdoelen.be>
- Beacco, J.-C., Coste, C. (2017). *L'éducation plurilingue et interculturelle. La perspective du Conseil de l'Europe*. Paris: Didier.
- Bijnens, H., Buyck, T., Dewaele, K., (...).(2020). *Fan van Frans. Zo pak je het aan in de basisschool*. Gent: Borgerhoff & Lamberigts.
- Buyck, T., De Schryver, L. & Van Craesbeek, L. (2018). *Lexique de base, Frans voor de lagere school*. Leuven: Acco.
- Council of Europe (2018). *CEFR-Companion Volume with new descriptors*. Opgeroepen van: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
- Coyle, D., Marsh, D., & Hood, P. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge University Press.
- Cuq, J-P., Gruca, I. (2017). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde (4e édition)*, Grenoble: PUG.
- David, C., Abry, D. (2018). *Classe multi-niveaux et pédagogie différenciée*. France: Hachette FLE. DEL DALF <https://www.alliancefr.be/fr/obtenir-diplome-francais/delf-dalf/>
- Dockx, J., Stevens, E., (...) (2015) LISO-project: *Toetsen Frans begin eerste leerjaar*. Leuven.
- European Commission. (2012). *European Survey on Language Competences (2012)*. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/european-survey-on-language-competences-eslc>
- Ev@lang <https://www.evalang.fr/fr>
- Everaet, K., (2019). <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/08/30/wat-betekent-de-modernisering-van-het-onderwijs-voor-mijn-zoon-o/>
- Evers, A., Lucassen, W., Sijtsma, K., Meijer, R.R. (2010). *COTAN beoordelingssysteem voor de kwaliteit van tests (gewijzigde herdruk)*. Amsterdam: NIP/COTAN.
- Geiger-Jaillet, A., Schlemminger, G., Le Pape Racine, Ch., (2016). *Enseigner une discipline dans une autre langue: méthodologie et pratiques professionnelles*. Edition Peter Lang.
- Goullier, F. (2019) *Les clés du Cadre. Enjeux et actualité pour l'enseignement des langues aujourd'hui*. France: Didier.
- Hauwaert, F. (Promotor), Safraoui, M., Serpieters, C., Soumani, Y. en Temmerman, H. (Studenten), BAP (2020). *De kennis van het Frans een troef!* Gent: Arteveldehogeschool.
- KOV, *Leerplan secundair onderwijs, Frans eerste graad A-stroom (D/2019/13.758/005)*, Brussel: KOV.
- Kwakernaak, E. (2009). *Didactiek van het vreemdetaalonderwijs*. Bussum: Coutinho.
- Lamote, B., De Smet, P. en Janssen, R. (2014), *Frans in de balans. Van Peilingsonderzoek naar toetspraktijk*. Garant

- Martens, L., Van de Craen, P., (2017). *Klaar voor CLIL. Het CLIL-handboek voor Vlaanderen en Nederland*. Uitgeverij Acco.
- McKay, P. (2006). *Assessing Young Language Learners*. Cambridge: CUP.
- Overheid.Vlaanderen.be <https://overheid.vlaanderen.be/jouw-vreemdetalenkennis>
- Peters, E. Noreillie, A.S., Heylen, K., Bulte, B., Desmet, P. (2019). "The impact of instruction and out-of-school exposure to foreign language input on learners' vocabulary knowledge in two languages". *Language Learning* 69.3 (2019): 747-82. Web.
- Pivard G., Shelton A., *La Tapisserie de Bayeux en bande dessinée*, Editions OREP, 2013.
- Prévert J., *Textes et poèmes* (mis en images par Gabriel Lefebvre), Ed. La Renaissance du Livre, 2002.
- Schoentjens, P. (texte cosigné par: Assenmaker, P., Catalano, V., Cloquet, I., Demol, A., (...)). (2019) "Une Flandre où l'on parle moins français est incontestablement une Flandre plus pauvre". Proff 19 (2019). Uitbergen
- Stoyanov, S., & Kirschner, P. A. (2004). Expert concept mapping method for defining the characteristics of adaptive e-learning: ALFANET project case. *Educational Technology Research and Development*, 52(2), 41-56.
- Taddei, F. (2018) *Apprendre au XXIe siècle*. Paris: Calmann Lévy.
- Tagliante, Ch. (2005). *L'évaluation et le Cadre européen commun*. Paris: Clé International.
- TCF Test de connaissance du français <https://apprendre.tv5monde.com/fr/tcf>
- Tomlinson, C. A. (2014). *Differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria: ASCD.
- Trochim, W. M. K. (1989a). An introduction to concept mapping for planning and evaluation. *Evaluation and Program Planning*, 12, 1-16.
- Van den Branden, K., Hooft, H., Gobyn, S. (2019). *Vroege start? Een analyse van interventies en maatregelen voor effectief vreemdetalenonderwijs*. Opgeroepen van: <http://steunpuntsono.be/portfolio/vroegestart-eeen-analyse-van-interventies-en-maatregelen-voor-effectief-vreemdetalenonderwijs/>
- Van Mensel, L., Hélot, Ch. (2019). "Le multilinguisme en contexte éducatif au XXIe siècle: perspectives critiques". *Cahiers Internationaux de Sociolinguistique* 16: 9-17. Paris: L'Harmattan.